

Antické divadlo PS 2024 – otázky k závěrečnému testu

1. Antické řecké divadlo jako kulturní představení

Jak souvisí řecké divadlo s náboženstvím? Co jsou to Velké Dionýsie, jak vypadal jejich rituální scénář a jaké místo v nich zaujímal divadlo? Jaké funkce měly VD ve vztahu k athénskému městskému státu a jakou funkci v souvislosti s tím mělo divadlo? Co je to kulturní představení, jaká jiná dobová kulturní představení můžete jmenovat a co o nich víte?

Pojmy: *archón eponymos, chorégos, tripodos, rhapsód, pompé, dithyrambos*

2. Prostor řeckého divadla

Jaké jsou základní prvky řeckého divadelního prostoru a jak se vyvíjely v čase? Jak fungují některé důležité kategorie a principy řeckého scénického prostoru (uvnitř vs. vně, absence iluzivní scénografie v klasickém období a její pozvolný nástup za helénismu apod.)?

Pojmy: *skéné, orchéstra, logeion, enkykléma, méchané, periakt, pinax (pinakés), theatre of mind*

3. Performeři v řeckém divadle

Jaká je role sboru a herců v inscenacích tragédie a komedie (profesionální vs. neprofesionální herectví, herecký agón, herecké rodiny a skupiny, ženská otázka, prestiž performování na Velkých Dionýsiích ad.)? Co je to sociální herectví? Jak vypadalo řecké herectví a jak s tím souvisí kostým a maska? V jakých dalších situacích krom VD byl athénský občan sociálním hercem, performerem? Mohlo se to týkat i žen?

Pojmy: *aulétés, didaskalos, koryfaios, chitón*

4. Tragédie

Jak můžeme žánr charakterizovat a jací autoři tragédie psali? Jaké postavy v tragédii vystupují? Jak tragédie, a divadlo vůbec, souvisí s Dionýsem? Jaký má tragédie cíl a jak ho dosahuje? Co je pro to klíčové?

Pojmy: *hamartia, katarze (eleos a fobos), epeisodion, stasimon, parodos, prolog, monodie, stichomythie, agón, peripetie, anagnorize*

5. Komedie

Jaká je charakteristika žánru? Na jakém principu fungoval humor? Jak se liší stará a nová komedie? Co je pro ně typické? Jací autoři je psali? Co je to parabáze a jak souvisí s podstatou staré komedie?

Pojmy: *skatologický humor, parabáze*

6. Divadlo v Římě

Kde se divadlo v Římě vzalo? Co je to a jak s otázkou souvisí *Magna Graecia*? Jak probíhal kulturní transfer mezi Řeky a Římany ve vztahu k divadlu? Co vše Římané z řeckého divadla adaptují a jak? Jakou roli v tom hrají místní vlivy (zejm. *atellana*)? Čím je zajímavé Pompeiovo divadlo? Jak funguje ve srovnání s řeckou tradicí římská komedie? Jak se vyvíjí tragédie? Jak reaguje divadlo na změnu politického zřízení v Římě?

Pojmy: *Magna Graecia, palliáta, atellana, mimus, flyacké jeviště, velum, triumf, pantomimus*

Četba

Aristofanes: *Lysistrata*

Aischylos: *Oresteia*

Sofokles: *Antigona a Oidipus*

Menandros: *Takový protiva*

Plautus: *Komedie o strašidle*

Seneca: Faidra

Jaký je děj dramatu? Jaké hlavní postavy? Jak byste je charakterizovali? Jaká poselství hra přináší?

Příkladová struktura závěrečného testu

- 4 uzavřené otázky na pojmy – **4 body**
 - 2 typu „vyberte pojem dle definice“
 - 2 typu „vyberte vhodnou definici k pojmu“
- 3 uzavřené otázky typu „vyberte pravdivé tvrzení“ (např. *v období helénismu došlo k přesunu herců z orchestry na výše položené logeion*) – **6 bodů**
- 3 otevřené otázky
 - 1 typu „stručně charakterizujte žánr (např. *stará komedie*), zasadte ho do kontextu (širší historický vývoj žánru, dobová společnost...), uveďte příklady z četby“ – **10 bodů**
 - 1 typu „stručně okomentujte dílo, které jsme četli“ – **5 bodů**
 - 1 typu „stručně okomentujte problém, zaujměte stanovisko (např. *chodily do divadla ženy? byl Aristofanes misogyn, nebo feministka?*)“ – **5 bodů**
- **celkem 30 bodů**
 - hranice úspěšnosti 70 % = 21 bodů
 - 21–22 bodů = E
 - 23–24 bodů = D
 - 25–26 bodů = C
 - 27–28 bodů = B
 - 29–30 bodů = A